

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
_____ "_____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050113-Musiqi müəllimliyi.

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət fənnləri

Kafedra: "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrası

I. Fənn haqqında məlumat :

Fənnin adı: Sıf Əlavə musiqi aləti (Fortepiano)

Fənn proqramı: Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirinin 25.02.2014-cü il tarixli, 300 sayılı əmrinə əsasən çap edilmişdir.

Kodu: IPFS-B05

Təhsil ili: III (2025-2026), semestr-V

Tədris yükü: Cəmi: 150 saat. Auditoriya saati 60 saat (məşğələ)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit : 5 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı,dərəcəsi: Əsədli Aytəkin Oruc qızı

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş.,Ə.Məmmədova küçəsi 19, 2 saylı tədris korpusu

E-mail: asadi/aytekin@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyat

1.Abasquliyev O.H.Kəngərinskaya T.F Fortepiano metodikasından muhazirə kursu.Bakı, "TS" , 2001

2.Dadaşova M.R Musiqi müəlliminin hazırlığının metodikası.(Dərs vəsaiti),Bakı 2010

3.Rəcəbov O.M Babayeva T.C Musiqi Umumitəhsil məktəblilərin 1-ci sinif üçün dərslik.Bakı Elnikət 2007

Əlavə ədəbiyyat

1.Əsgərova S.M Musiqi müəllimi. Bakı: İşıq 1993

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənn çərçivəsində tələbələr instrumental ifaçılığın əsaslarını, səs əldəetmənin müxtəlif usullarını, pedalizasiya, bədii ifadə vasitələrini, instrumental musiqinin janr xüsusiyyətlərini, musiqi repertuarını öyrənir. Fənnin tədrisində müxtəlif janr və üslublu pedaqoji repertuarın mənimsənilməsinin metod və usullarının aşılınması və ifa etdiyi əsərlərin nəzəri təhlilinə diqqət yetirməlidir.

VII Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim-mövzu planı: 60 saat məşğələ

No	Keçirilən məşğələ mövzuların məzmunu	Məş.	Tarix
1	Etudların musiqi-nəzəri və ifaçılıq təhlili (ikili not oktava texnikasında etud)	4	
2	Polifoniyaların musiqi-nəzəri və ifaçılıq təhlili	4	
3	İ.S.Bax polifonik əsər	4	
4	İri həcmli əsərin musiqi-nəzəri və ifaçılıq təhlili	4	
5	Pyesin musiqi-nəzəri və ifaçılıq təhlili (cəld templi pyes)	4	
6	Notu uzadən (vərəqdən) oxumağın və çətin musiqi əsərin eskiz formada öyrənilməsi	4	
7	Fortepiano texnikasının inkişafı. Etudun öyrənilməsi	4	
8	Polifonik təfəkkurun inkişafı İ.S.Bax "polifonik əsər" in öyrənilməsi.	4	
9	İri həcmli əsərin ifası. Variasiyalar formalı əsərin öyrənilməsi.	4	
10	Cəld templi pyesin öyrənilməsi.	4	
11	Ansamblda ifa.Fortepiano üçün pyesin öyrənilməsi.	4	
12	Umumitəhsil məktəbinin 5-ci və 6-cı sinif üçün musiqini dinləmə bölməsində verilmiş əsərlərin nəzəri və ifaçılıq təhlili.	4	
13	Məktəb repertuarından musiqini dinləmə bölməsindən əsərlərin öyrənilməsi (5-ci və 6-cı sinif programından).	4	
14	Məktəb repertuarından musiqi əsərinin nümayişi	4	
15	İki işarəli qammaların ifası	4	
	Cəmi	60s.	

"Əlavə musiqi aləti" fənni üçün təxmini repertura.

I-Etudlar.

1.L.Şitte	Etudlar.
2.E.Qnesina	Etudlar.
3.K.Çernik	Seçilmiş etudlar.
4.A.Nikalayev	Etudlar.
5.A.Qedike	Etudlar.
6.F.Lekuppe	Etudlar.

II-Polifonik əsərlər.

1.İ.S.Bax	Menuet.
2.V.Motsart	Menuet.
3.İ.S. Bax	Kiçik prelyudiyalar və fuqalar.
4.İ.S.Bax	İkisəsli invensiyalar.
5.İ.S.Bax	Üçsəsli invensiyalar.

III-İri həcmli forma.

1.K.Klementi	Sonatalar.
2.Y.Haydn	Sonatalar.
3.V.Motsart	Sonatalar.
4.L.Bethoven	Sonatalar.

IV-Pyeslər.

1.Azərbaycan bəstəkarlarının pyesləri	
2.Ansambl	pyeslər.
3.V.Motsart	Menuet.
4.L.Bethoven	Alman rəqsi.

XI.Fənn üzrə tələblər,təpşırıqlar:

- Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür-bacarıq və vərdişləri:
- İnformasiya mənbəyi ilə işin bacarıq və vərdişi
- Tədqiqat sahəsi üzrə işin məqsəd və vəzifələri
- Müqayisə, ümumiləşdirmə və sistemləşdirmə, tənqidi yanaşma, ziddiyyətləri görmə bacarıqı

- instrumental ifaçılığın əsasları, məzmunu, vəzifələri və prinsipləri ilə ;
- uşaqlarda musiqi zövqünün formalaşdırılması yolları ilə;
- musiqi tərbiyəsinin məzmun xüsusiyyətləri ;
- instrumental musiqinin janr xüsusiyyətləri;

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Tələbələr instrumental ifaçılığın əsaslarını öyrənir;
- Səsəldətmənin müxtəlif üsullarını mənimsəyir;
- Instrumental musiqinin janr xüsusiyyətlərini;
- Müxtəlif janr və üslublu pedaqoji repertuarı mənimsəyir;

-İfa etdiyi əsərlərin nəzəri təhlilini öyrənir.

XIII. İmtahan sualları:

1. Etud.
2. Polifoniya.
3. İri həcmli forma.
4. Pyes.
5. Nəzəri sorğu.

XIV. Kollokvium sualları:

I kollokvium:

1. Texniki əsər.
2. Polifonik əsər.
3. Əsərlərin təhlili.

II kollokvium:

1. İri həcmli əsər.
2. Pyes və ya ansambl
3. Əsərlərin təhlili.

Sıf Əlavə musiqi aləti (Fortepiano) fənninin sillabusu 050113-Musiqi muəllimliyi ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus “Pedaqogika, psixologiya və incəsənət” kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №01) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev

Fənn müəllimi:

b/m. A.O.Əsədli